

CE2

Kovo 25-27d.

TIKRINIŲ DAIKTAVARDŽIŲ RAŠYBA

Žodį sakinio pradžioje rašome didžiąja raide. Sakinio viduryje ar pabaigoje didžiosiomis raidėmis rašome tik tuos žodžius, kurie reiškia vardus (*Laura, Lukas*), pavardes (*Kazlauskas, Ivanauskaitė*), miestų, upių, kalnų ir kt. pavadinimus (*Kaunas, Lietuva, Nemunas*), švenčių pavadinimus (*Joninės, Kalėdos, Velykos*), įvairius kitus pavadinimus („*Žalgiris*“ – krepšinio komandos pavadinimas, „*Pelenė*“ – pasakos pavadinimas, „*Ažuoliukas*“ – berniukų choro pavadinimas). Šie žodžiai vadinami **tikriniais daiktavardžiais**, visi kiti – **bendriniais daiktavardžiais** (pvz., *gimtinė, kalnas, pieštukas, tylą*).

1. Kuriuos žodžius visuomet reikia rašyti didžiąja raide ? Ištaisykite.

kęstutis, lėktuvas, liepų gatvė, pentupių kaimas, nemuno upė, jogailė, vytautas, kaunas, miestas, rugpjūtis, dusios ežeras, šatrijos kalnas, kačiukas pūkis, julija, lietuvos valstybė, lietuvis, mėnuo, antradienis.

2. Pabraukite tikrinius daiktavardžius.

KELIONĘ PRADĖJOME KATEDROS AIKŠTĖJE VILNIUJE. GIDĖ LINA STAŠKUTĖ PIRMIAUSIA PASIŪLĖ APSILANKYTI VALDOVŲ RŪMUOSE. PASKUI ĮKOPĖME Į GEDIMINO KALNĄ. IŠ AUKŠTAI PASIGERĖJOME NERIES UPĖS VINGIAIS, VILNIAUS SENAMIESČIO VAIZDAIS.

3. Nubraukite netinkamas raides.

B b arstyčių akmuom didžiausias **L l** ietuvos **R r** iedulys, yra **P p** uokės **K k** aime. Spėjame, kad akmenį **L l** edynai atnešė nuo **Š š** vedijos. **P p** untukas, antras pagal dydį **L l** ietuvos **R r** iedulys, yra **A a** nykščių **Š š** ilelio **D d** raustinyje, netoli **Š š** ventosios. **P p** untuko pietinėje pusėje iškaltas **L l** akūnų **S s** tepono **D d** ariaus ir **S s** tasio **G g** irėno bareljefas ir ištrauka iš jų testamentu (kreipimosi į **L l** ietuvių **T t** autą). Bareljefą ir žodžius iškalė **S s** kulptorius **B b** ronius **P p** undzius.

4. Priskirkite žodžius tinkamoms grupėms. Su tikriniais daiktavardžiais sugalvokite po sakinį.

5. Parašykite kuo daugiau tikrinių ir bendrinių daiktavardžių su nurodytomis šaknimis.

	jon-	viln-	mar-
Tikriniai daiktavardžiai	<i>Jonava,</i>		
Bendriniai daiktavardžiai	<i>jonaviškis,</i>		

6. Perskaitykite tekstą. Pabraukite žodžius, kurie rašomi didžiosiomis raidėmis. Paaiškinkite jų rašybą.

PROPROSENELIS

Mano giminė sena kaip žemė. Niekas nepamena pirmųjų protėvių, tačiau senelis kartais papasakoja apie savo senelį – Joną. Mano proprosenelis buvo Lygumų kaimo kalvis. Pas jį traukdavo visi, kam reikėdavo pakeisti pasagas arkliui ar pagaląsti įrankius darbui. Pats proprosenelis taip pat auginą arkli, kurį vadino Juoduliu. Jonas su Juoduliu veždavo ne tik šieną ar bulves iš laukų, bet važiuodavo maudytis į Nevežio upę ir keliaudavo į Latviją, iš kurios parveždavo lauktuvių anūkams.

Jonas mylėjo savo anūkus: Kazį, Mariją ir Antanuką. Mėgo juos stebinti. Senelis puikiai prisimena, kaip jiems pirmą kartą davė pavartyti laikraštį „Varpas“...

7. Parašykite sakinius pagal schemas lietuvių kalbos sąsiuvinėje.

Koks?	Kas?	Kaip?	Ką veikė?	Ką?
-------	------	-------	-----------	-----

Kas?	Ką veikiu?	<i>kad</i>	Kas?	Ką veikei?	Ką?
------	------------	------------	------	------------	-----

Kieno?	Kokia?	Kas?	Kaip?	Ką veikia?	Ką veikti?
--------	--------	------	-------	------------	------------

Kas?	Su kuo?	Kada?	Kur?	Ką veiks?	Ką?
------	---------	-------	------	-----------	-----

8. Pabaikite pildyti lentelę.

KAS?	ąžuolas			laukai
KO?		bebro		
KAM?			kaimui	
KĄ?				
SU KUO?		bebru		
KUR?				laukuose

9. Pabaikite atlikti užduotis, kurių nespėjome per vaizdo pamoką. Jas rasite pateiktyje.**Užduotys, kurias jau turėjai atlikti!**

kovo 18 dviguba	Tinklapyje https://klase.eduka.lt/ rasi šias užduotis ir tekstus. 1. Atlik teksto suvokimo testą „Kurrkiantis dinosauros“. Atlik diagnostinio testo užduotis.
kovo 19	Tinklapyje https://klase.eduka.lt/ rasi šias užduotis ir tekstus. 1. Perskaityk 8-9 psl. Atsakymus parašyk lietuvių kalbos sąsiuvinyje. Atlik užduotis apie daiktavardį.
kovo 20	Tinklapyje https://klase.eduka.lt/ rasi šias užduotis ir tekstus. 1. Perskaityk 14-15 psl. Atsakymus parašyk lietuvių kalbos sąsiuvinyje.

2. Atlik užduotis „Kada vartojame vienaskaitos daiktavardžius, o kada – daugiskaitos?“.
3. Perskaityk 18-19 psl. Remdamasis skaitytais tekstaais atlik šią užduotį. Pasakojimą parašyk lietuvių kalbos sąsiuvinyje.

Pasinerk ir tu į beribį fantazijos pasaulį – sukurk šmaikščią istoriją apie kokio nors daikto kilmę.

Kaip kurti daikto kilmės istoriją?

1. Pasirink daiktą. Pagalvok ir parašyk, su kokiais nepatogumais žmonės susidurdavo, kol jis nebuvo išrastas.
2. Sugalvok, kas tą problemą galėjo išspręsti ir kaip tai padarė.
3. Parašyk, koks daiktas buvo išrastas ir kuo žmonėms jis buvo naudingas.

PAPILDOMOS LIETUVIŲ KALBOS UŽDUOTYS

Rekomenduojame perrašyti visus pratimus, taip geriau įsidėmės žodžių rašybą.

Įrašyk praleistas raides **ie, e ar é.**

Vakar laukuose mačiau
k_ lę. Š_ ši ir v_ nas yra
s_ ptyni. Gr_ blio kotas
išrašytas, mano brolio
padarytas. Šuo gr_ bė
dantimis už kojos. Vingio
parke įrengta karus_ lė.

Senelė po kojomis pasi-
dėdavo ž_ mą k_ dute.
Ž_ mą upės ir ežarai
apsidengia l_ du. Metai
turi dvylika m_ n sių.
P_ nė žydi geltonai.
R_ šuto kevalas k_ tas.

Šiandien pražydo mano
išauginta g_ l_. S_ nelei
dantį g_ lia. Birž_ lis
ir l_ pa yra vasaros
m_ n siai. Per Žagarę
teka mažytis up_ lis.
Danguje m_ nulis šv_ tē.

Š_ š_ lis nei ugnyje dega,
nei vandenyje skęsta.
Mūsų mokyklos mokiniai
pas_ kė gerų rezultatų
moksle. S_ n_ lis pas_ kė
pasaką ir palink_ jo
vaikams labos nakt_ s.

Dainora moka gražiai
p_ štį. Rūta ir m_ ta
mūsų darž_ liuose augi-
namos g_ l_ s. P_ nė žydi
geltonai. R_ šuto k_ va-
las labai k_ tas.

Per Žagarę teka mažytis
up_ lis. Š_ š_ lis nei
ugnyje dega, nei vande-
nyje skęsta. S_ n_ lei
dantį g_ lia. Šiand_ n
pražydo mano išauginta
g_ l_ .

Dang_ lė švariai nušveitė
p_ dus. Šaltas vand_
atgaivino nuvargusius
keleivius. Atkeliavo pas
mus rud_ . Arklininkas
įkalė k_ lus ir pririšo
arklius.

L_ šam žmogui visada
reikia padėti. Lap_ čiai
medžiai vėj_ tą dieną
šnara. Geri vaikai
nemel_ ja. Š_ piktai
loja ir p_ la nepažįstamą
žmogų.

Įrašyk tinkamas raides.

Pavasariį grįžta mūsų sparn__ti draugai. Geri vaikai nemel__ja. Š__piktai loja ir p__la nepažįstamą žmogų. Mamytė pro langą man mos__ja skarele.

Senelė ryšėjo j__da skarele. Šaltas vand__atgaivino nuvargusius keleivius. Musė maišė, __das vandens nešė. Dang__lė švariai nušveitė p__dus.

Krūm__se s__kia lakštingalos. Darbymetyje ir akm__kruta. Mano ses__vardu Audronė. Gl__snio šakos beveik siekė vandenį.

Choras gražiai dain__ja. Atkeliavo pas mus rud__, J__zukas ir Jonukas skynė ob__lius. __gas supylėme į p__dą ir išvirėme __gienę.

Įrašyk praleistas raides uo ar o.

Kaminkrėtys darbo metu vis__met s__dinas. Naujame s__de žmonės s__dina medelius. Jūroje kilo didelės bang__s. Vaikai žygiavo dain__dami.

R__žė pasip__šė raud__nais žiedais. Miško r__žas skyrė du kaimynus. Jūroje kilo didelės bang__s. Miške J__zukas rado lapės __lą. Jūros bangos atsimuša į kranto __lą.

K__sa mūsų namo kamine susisuko lizdą. J__nukas k__si. Po šiltos, gražios vasaros atėjo rud__. Mano mamos rud__palto gelsva apykaklė.

Po šiltos, gražios vasaros atėjo rud__. Jau nubyrėjo ob__liai. Drėgname miške Dang__lė gynėsi nuo __dų. Miške J__zukas rado lapės __lą. R__žė pasip__šė raud__nais žiedais.

Drėgname miške Dang__lė gynėsi nuo __dų. __dų apdirbimu nuo seno garsėjo Šiaulių miestas. Mūsų klasės s__lai nudažyti šviesiai. Jau pražydo s__dai.

Naujame sode žmonės s__dina medelius. Jūroje kilo didelės bang__s. Vaikai dain__dami žygiavo gatve. Jau pražydo s__dai. K__sa mūsų namo kamine susisuko lizdą.

Data	Veikla	Dokumento pavadinimas
Kovo 12	<p style="text-align: center;">Daiktavardžio klausimai</p> <ul style="list-style-type: none"> Atidžiai perskaityk taisyklę apie DAIKTAVARDĮ (1 priedas). 1 užduotis. Perskaityk tekstą. Rask ir nurašyk daiktavardžius. Šalia kiekvieno daiktavardžio parašyk, į kokį klausimą jis atsako. Šią užduotį atlik lietuvių kalbos sąsiuvinyje. <i>Pvz.: gėlė – ką?</i> 2 užduotis. 	<p>1 priedas : TAISYKLĖ DAIKTAVARDIS 3 klasei</p> <p>2 priedas: 1 užduotis</p>

5. Įrašyk praleistas raides (4 t.). Skliaustuose parašyk klausimus. (6 t.).

10 taškų

Žiem..... (.....) tu visa būsi po sniegu... Atžalytė pasuko galv..... (.....) ir pamatė ant aukšto dailaus kamieno juodą istriž..... (.....) ruožą. Vėjas lanksto šakas iki pat žemės, bara, šauk..... , stūgauj..... (.....). Sunkios šakos svyra nuo vais..... (.....). Aš noriu atnešti patį didžiausią vaisi..... visame pasaul..... (.....).

- 3 užduotis.

5. Įrašyk trūkstamas raides. Paaiškink jų rašybą.

14 taškų

Pvz.: širdyę (nes kur? kame?), įbėgo (nes į), jojai (nes jojo) ir pan.

Ežero pakrantėj..... (nes .....) auga ažuolai, žaliuoj..... (nes .....) eglės. Ievutės s.....siuviniai (nes .....) visada tvarkingi. Ant stalo garavo gausybė .....vairių (nes .....) patiekalų, kurie gardž..... (nes .....) kvepėjo. Ar tu nebijoj..... (nes .....) žalčio? Iš aukštų kamin..... (nes .....) nuolat rū.....davo (nes .....) dūmai, kurie ter.....davo (nes .....) aplinką. Kiekvienais metais ruden..... (nes .....) mes spaudž..... (nes .....) obuolių sultis, o jūs jas ger..... (nes .....). Kodėl tu įbėr..... (nes .....) į arbatą cukraus ir neišmaiš..... (nes .....)?

Kovo 13

Daiktavardžio gramatinis nagrinėjimas

Užpildyk lentelę.

Daiktavardis	Giminė (moteriškoji ar vyriškoji)	Skaičius (vienaskaita ar daugiskaita)	Į kokį klausimą atsako ?
1. Upelyje			
2. Maišelį			
3. Kambariuose			

	4. Žuvų				
	5. Mokinio				
	6. Laputaitė				
	7. Akimis				
	8. Kvepalų				
	9. Knyga				
	10. Šaltinėlio				